

VIELHA

Vielha, era capitau d'Aran, ei plaçada en centre dera Val, a on se tròbe eth riu Nere damb era Garona, e tanben era carretèra comarcau 142 damb era Nacionau 230.

Er origen dera sua capitalitat ei desconeishuda per manca de documentacion, mès se supòse que deu èster atau des dera organisacion dera val coma comunitat. Eth nòm antic de Vetula, damb eth que la nomentaven es documents deth segle XIII, s'a volut interpretar coma derivat deth latin "vetus"(antic), encara que tanben poderie vier dera latinisacion d'un nòm anterior ara romanisacion, ja que simultaneament ad aguest apareishen es nòms de "Veiha, Bielha, Bielile", e en d'auti documents tanben apareish coma "Vilabella".

En Vielha residic er oficiu suprem eclesiàstic dera Val e en Mijaran, pròp de Vielha, s'amassaue eth Conselh Generau damb toti es cònsols e òmes dera Val tà tractar es ahèrs importants e comuns. En Vielha tanben èren escuelhuts es conselhèrs de cada terçon e es bosses tà hèr aguesta eleccion se sauvauen en "Armari dera Val" que demoraue ena glèisa de Sant Miquèu de Vielha per trobà-se en recinte amuralhat deth Castèth.

Segontes cònste per escrit, es eleccions se hègen ena portalada dera glèisa de Sant Aurenç, plaçada en lòc a on ara ei er otèl Internacional, e deshèta er an 1.840. Antes de hèr era eleccion se hège ua missa ena glèisa de Sant Miquèu.

Er an 1.312 auec lòc en Vielha eth long plèit entre eth rei de França e eth de Catalunya e Aragon entà decidir juridicament era recuperacion dera Val. Un còp siguec aguesta adjudicada ath rei Jaime II, eth 25 de juriòl de 1.313, s'amassèren toti es cònsols des pòbles d'Aran e decidiren hèr jurament e omenatge ath rei.

ARAN

Numero

66

DIUENDRES

10-HEREUER-1.989

Un des objectius der Ajuntament de Vielha-Mijaran ei oferir a toti es abitants ua milhor eficàcia de gestion. Damb aguesta finauitat, s'an elaborat uns organigrames marcant es dies e oraris de visita dera gent damb eth personau directiu e tècnic d'aguest Ajuntament.

ORARI DE VISITES	DELUNS	DIMARS	DIMÈR.	DIJAUS	DIUEN.
Sr. Jusèp CALBETÓ		11 a 14 ores		11 a 14 ores	
Sra. Amparo SERRANO		11 a 14 ores		11 a 14 ores	
Sr. José BROTO	11 a 14 ores		11 a 14 ores		11 a 14 ores
Sr. José Manuel CARDONA	10 a 11 ores				
Sr. Manuel FONTÀ				13 a 14 ores	
Sr. Alberto SOLÀ		10 a 12 ores			10 a 12 ores
Sr. Enrique VIDAL		12,30 a 14,30			
APARELHADOR	Concertar entrevista damb era Srta. CANDIDA			10 a 13 ores	10 a 13 ores
ARQUITÈCTE	Concertar entrevista damb era Srta. CANDIDA			10 a 13 ores	10 a 13 ores
AVOCAT	Concertar entrevista damb era Srta. CANDIDA Darrèr Dimars de mes tot eth dia.				

Classe d'aranès GRAFIA J, G, TJ, TG.

- "ja, jo, ju, ge, gi", se pronóncie coma en catalan: coja, jamès, gèsta...

Sonque en quauques paraules, per rasons etimologiques, s'utilise "j" ath deuant de "e".

Ex.: Majestat, jesuïta, projècte, projeccion.

- Era nòrma ei donques méter "g" ath deuant de "e" "i", "j" ath deuant de "a" "o" "u".

- "g" finau qu'altèrne tamb "ge", "gi" o "j" enes deri vats se pronóncie coma "ch".

Ex.: lieg/liéger/lieja.

esparg/espàrger/eparja.

- "tja, tjo, tju, tge, tgi", se pronóncien, coma en catalan.

Ex.: hotjar, hormatge...

VÈRB SABER: M. INDICATIU

PRESENT: Sai/sabi, sabes, sap, sabem, sabetz, saben.

IMPERFÈCTE: Sabia, sabies, sabie, sabiem, sabietz, sabien.

PRETÈRIT: sabi, saberes, sabec, sabérem, sabéretz, saberén.

FUTUR: Saberè, saberès, saberà, saberà, saberam, saberatz, saberàn.

ESPÒRT

Eth dia 29 passat se celebrèc eth prumèr Triatlon dera Nhèu ena estacion d'Esquí de Baquèira-Beret. Aquesta pròva ère era prumèra d'aguesta classe qu'auie lòc en Espanha e en Euròpa. Hec un bon dia e era qualitat dera nhèu siguec molt bona entà totes es pròves.

S'inscriueren 120 personas, des que preneren era gessuda 111 corredors e acabèren era pròba 100 des participants. Coma personas importantes der espòrt i auie Josep Girò, olímpic en Galgary, Jaques Soulie, guanhador dera Copa Catalana enes darrères edicions, components dera Expedicion Catalana ar Everest en 1.985, e ua grana representacion dera Escòla Militar de Jaca, e dera Companhia d'Esquiadors Escaladors de Vielha.

Es resultats dera pròva sigueren es següenti:

- Esquí de Fondo: Josep Girò damb 27' 7"
- Esquí de Montanha: Jaques Soulie damb 57' 35"
- Eslàlom Gigant: Carles Canals damb 41' 65"

Eth prumèr dera Generau siguec Jaques Soulie damb un temps de 2 ores 15' 42".

Cau remarcar era bona actuacion des aranesi Roberto Santaefemia Fernandez damb un temps de 2 ores 23' 29" plaçat en 3èr. lòc dera generau e en 6au. lòc Manel Arjò de Mont damb un temps de 2 o. 36' 47".

Eth nivèu miei dera pròva siguec molt naut.

CORNÈR LITERARI

ERA VIELHA E ES LHADRES

I auie ua vielha que viuie en ua casa luenh deth pòble.

Un dia se cahuave ath cant deth huec damb era soleta companhia de lames vermelhas. Alavetz entenec un tapatge en quarto e uns passi qu'anauen d'un costat tar aute e pensèc qu'èren uns lhadres que la volien panar. Coma ère soleta e non i auie arrés que la poguesse ajudar, comencèc a pensar çò que podie hèr tà hè-les a marchar.

Alavetz anèc ena pòrta dera escala e comencèc a cridar:

- Pepón puja en balcon! Marieta pren era escopeta!
- Martín, tira-li! Tu Jusèp, puja per darrèr!
- Ramon, compda guaire son!

En entèner es crits dera vielha, es lhadres s'espantèren molt e didien:

- E be, òc que i a gent en aguesta casa, marchem, perque se mos agarren, entre toti...

Dempús era vielha ath cant deth huec comencèc a arrir e n'i a que diden qu'encara arrís ara.

Joan Amades, Folklore de Catalunya. Rondallistica.

INFORMACIONS

PROGRAMA SANITARI VAL D'ARAN

Nòta informatiua deth Plan Sanitari dera Val d'Aran.

Telefònos der Espitau:

- Urgéncies: 64 00 04.
- Demana d'ora: 64 00 06.

VISITES D'ASSISTÈNCIA PRIMARIA

VIELHA.- Visites concertades dempús de demanar ora ena recepcion der Espitau.

- Per telefòno nº 64 00 06 de 16 a 20 ores.
- Ena recepcion de 9 a 20 ores.

+ **MEDICINA GENERAU:** Visita diaria de deluns a diuendres de 9 a 14 ores.

+ **PEDIATRIA:** Visita diaria de deluns a diuendres de 9 a 14 ores.

+ **ODONTOLOGIA:**

- Dimars de 10 a 13,30 ores.
- Dimèrcles de 15 a 19,30 ores.
- Dijaus de 10 a 13,30 ores.

BOSSÒST.-

Visites de deluns a diuendres de 10 a 14 ores. Tel.: 64 82 11.

LES.-

.Deluns de 10,30 a 13 ores.

.De dimars a diuendres de 9,30 a 13 ores. Tel.: 64 82 29.

URGÈNCIES

Telefonar ar Espitau nº 64 00 04 es 24 ores deth dia.

TOTI

CONSELH COMARCAL DERA
VAL D'ARAN

DIRECCION GENERAU DE
PATRIMONI ESCRIT E
DOCUMENTAU DERA
GENERALITAT DE
CATALUNHA

EDITE:

Centre de Normalisacion
lingüistica dera Val
d'Aran.
Còto Saforcada, s/nº
Tel.: 64 00 92
25530 V I E L H A

REDACTOR:

Joan Leja Cadena

COLLABOREN:

Jovita Ané Sanz
Manuela Ané Brito

IMPRIMÍS:

CNL dera Val d'Aran

DEPÒSIT LEGAL:

L-1328-1987

Es articles e comentaris
publicadi en noticiari
TOTI sonqu'expressen era
opinion des sòns autors.

Eth remoquet dera setmana

Ma Loïsa Estévez Sans

